

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XIV. Legem Mahometi esse irrationabilem ex parte finis, quia ultimam hominum felicitatem posuit in carnalibus delectationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Unde Richardus in Alcorano veriffimus cap. 11. Conformationis legis Mahometicæ: ita inquit, Neque remanifcor in toto libro me invenisse unam solam argumentationem, quæ secundum rectam suppositionem, & convenientem ordinem procedat. Nominum autem ordo illic Grammaticè & rhythmicè optimus est: fere enim totus liber metricus & rhythmicus est. Unde & valde gloriatur Saraceni in sic pulchro & ordinato Arabica locutionis modo: & ex his argumentantur, verum Prophetam fuisse Mahometum. Non enim sic ornate scripsisset loqui homo omnino Idiota. Cujus contrarium apparet verius: Videmus enim in divina Scriptura DEUM loquentem cum Moysi, & cum aliis Prophetis, & nunquam huius rhythmi vel versibus huius loquentem. Moysi autem legem, & Evangelium fateretur Mahometus à Deo esse, Deumque Ibroi Moysi, & Christo dedisse: sed hi non sunt metrici vel rhythmi: & nullus aliorum Prophetarum, qui divinam vocem audiverunt, dixit DEUM metricè locutum esse, quod & sapientes, & Philosophi homines adæquatur. Hactenus Richardus.

Et quamvis David veribus Propheticè fuerit locutus, tamen non legimus unquam Deum Davidi, vel aliis Prophetis, veribus rhythmicis prophetas dictasse.

Ac denique, ut paucis concludam, ex prædicta Richardi sententia, nihil pretio dignum in multis Acorani capitulis; multa turpia, turpissimisque verbis conscripta, fabulosa, ridicula quam plurima; ut potius aniles nugæ, quàm lex Dei esse clarè conspiciatur; ideo obiecto & intricato stylo, ut ipsi Mahometus asserat se non totum Alcoranum intelligere: nec alium præter DEUM intellecturum: quis ergo fructus futurus ex ejus usu erit hominibus quod non intelligunt?

CAPUT XIV.

Legem Mahometi esse irrationabilem ex parte finis, quia ultimam hominum felicitatem posuit in carnalibus delectationibus.

Mahometus **C**UM Mahometus esset voluptatum illecebris dedissimus, ipsamque voluptatum vim ad homines alliciendo agnovisset; ut pravo suo instinctu, homines averteret ab itinere cælesti, & in viam perditionis induceret; hanc viam ita in figura & aspectu composuit, ut omnibus plana, & patens, omni genere florum, atque voluptatum delectabilis esse videretur; proponens omnia, quæ pro bonis habeantur in terra: opulentiam nempe, honorem, quietem, voluptatem, ac illecebras omnes, quod non solum in hac vita, ut optimum constituit, sed & in alia finxit, promissurque expectandum: carnalis enim Mahometus presentium bonorum fruitione captus, atque in his consequendis, iisque gaudendo occupatus, non potuit, aut potius noluit intelligere, alia esse bona hisce temporalibus & corporis bonis longè præstantiora; & ideo in corporis, sensualiibusque deliciis ac voluptatibus alterius vitæ felicitatem ultimam collocauit. Hic est Mahometi Paradisus, quem ipse suis promisit, in quo non nisi carnales & oblectatissimas promisit voluptates: promissæ enim in eis, ut ferè ex toto Alcorano constat, primo delicias epularum corporalium, dapiferos & Pincernas Angelos: secundo pretiositatem ve-

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

stium & lectorum, umbraculorumque amenitates: tertio delicias concupiscentiarum, & blandimentorum muliebrium: quæ, ut ait Tullius, voces potius præcedunt, quam hominum sunt.

Fundamenta autem & motiva Mahometi duo sunt præcipue: primum, quia non esset beatitudo, ut ipse ait, si illum oblectamentum in Paradiso deesset: Secundum, quia si ultra essent omnia in Paradiso, si non esset voluptas secundum luxuriam: unde concludit porcus ille, quod quicquid voluit, præsto est, & quæcumque delicias, & quomodocumque voluit, habent omnia ad iudicium, sine mora & difficultate. Ita quidem, quod quæ hic Uxores habuerunt fideles, habebunt & illic: cæteræ concubinæ erunt, ancillarum vero non erit numerus.

In refutatione igitur hujus spurcissimi erroris, duo erunt à nobis præstanda. Primum demonstrabimus in alia vita non esse usum ciborum & venereorum: Secundum, non posse in his consistere veram hominis felicitatem.

Quantum ad primam partem, hic error appetitissimis rationibus confutatur. Primo resurrectio futura erit ad vitam immortalam, ut patet: unde Isai. 25. dicit: *Præcipitabit Deus mortem in sempiternum, & Osee 13. Secundum translationem 70. Absorpta est mors in victoria.* Et Apoc. 20. dicitur: *Mors ultra non erit.* Ipse etiam Mahometus in libro de sua doctrina, dicit: *Quod postquam omnia mortua fuerint, Deus occidet mortem, & postea resurgent immortales & integri.* Cum ergo omnino sublata erit mors, necesse erit à resurgentibus subtrahi, quæ corruptibili vitæ deseruiunt, sive quæ ad mortalis vitæ statum ordinantur. Manifestum est autem quod ciborum usus corruptibili vitæ deseruit; ad hoc enim cibos assumimus, ut corruptio, quæ possit accidere ex corruptione naturalis humiditatis, eviteretur. Est etiam in præfenti necessarius usus ciborum ad augmentum, quod post resurrectionem in hominibus non erit; quia omnes in debita quantitate resurgent. Similiter conjunctio maris & feminæ corruptibili vitæ deseruit, ordinatur enim ad generationem, per quam, quod perpetuo conservari non potest in individuo, in specie conservetur. Cum autem, ut dictum est, vita resurgentium incorruptibilis sit; homines enim eodem numero conservabuntur; ergo fatuum est, & irrationabile dicere, quod in resurgentibus sit ciborum, aut venereorum usus.

Secundo probatur, quia vita resurgentium non minus ordinata erit, quam præfens, sed potius magis. In hac vita usus ciborum ordinatur ad aliquem finem; ad hoc enim cibus assumitur, ut per digestionem convertatur in corpus: si ergo post resurrectionem erit ciborum usus, oportebit ut ad hoc sit, ut convertatur in corpus: cum ergo à corpore resurgentis nihil resolvatur, eo quod corpus erit incorruptibile: oportet dicere quod totum quod convertitur ex alimento, transeat in augmentum: & ita corpora resurgentium in infinitum augebuntur: aut oportebit dicere quod erant ibi tot egestiones, & alia fœditates, ut tantum resolvatur, quantum convertitur, quorum utrumque est inconueniens. Nec valet quod ipse Mahometus dicit in libro de doctrina sua, non fore ibi egestionem sordium, sed purgationem per sudorem: sicut patet in utero matris, nutritur quidem, non tamen egerit. Corpora enim resurgentium ita erunt incorruptibilia, ut nihil de eis possit resolvi; unde non valet similitudo.

Cc

Tertio.

Tertio, hic venerorum usus ad generationem ordinatur, si ergo post resurrectionem erit venerorum usus, nisi sit fructus, sequitur quod tunc etiam erit generatio hominum, sicut & nunc; sterilitas enim & lésio, & plaga est naturæ, quæ non potest esse in optimo statu humanæ naturæ, cuiusmodi est status post resurrectionem: sequitur ergo quod multo fecundior: & felicitior erit proles procreatio, quam hic. Cum ergo mors in vita illa non erit, crescet ibi populus in infinitum. Finita autem est regio Paradisi illius, & omnis regio corporalis: quare brevi tempore necessario magna pars populi illius de Paradiso exibat. Er: erit necesse creati aliam regionem iis, eamque non unam solum, aut finitam, impossibile enim est, quascunque regiones finitas infinitos capere homines.

Si vero quis dicat usum illum ciborum, & venerorum non respicere augmentationem, & conservationem corporis, aut speciem, aut multiplicationem hominum, sed solum delectationem, ne aliquid in ultima remuneratione desit. At contra (ut bene D. Thom. 4. *contra gentes*) quia vita resurgendum ordinatur est, quam vita nostra: in hac autem vita inordinatum & vitiosum est, cibus & veneris uti propter solum delectationem, non propter necessitatem sustentandi corporis, vel proles procreandæ, & hoc rationabiliter, nam delectationes quæ sunt in præmissis actionibus, non sunt fines actionum, sed e converso: natura enim ad hoc ordinavit delectationes in istis actibus, ne alienari propter laborem, ab his licet necessariis naturæ, desisterent; quod contingeret nisi delectatione provocarentur. Est ergo ordo præpoterius, & indecens, si ista operationes propter solas delectationes exercentur; non ergo erit in resurgentibus, quantum vita ordinatissima ponitur.

Neque obicit supradictis, Christum post resurrectionem comedit, & bibit: quoniam id non tam propter voluptatem, aut alterius rei causam, quam ad demonstrandam suæ resurrectionis veritatem. Quare cibus ille non fuit conversus in carnem, sed resolutus in præjacentem materiam: hæc autem cautâ comedendi non erit in resurrectione communi.

Ad secundam vero partem accedentes, facile erit rationibus naturalibus convincere, hominis felicitatem non esse sitam in corporis voluptatibus. Prima, ut homo sit ab omni parte beatus, & acquisita bonorum sorte contentus, opus est, ut ejus desiderium sit undique expletum, & ea, quæ sunt in homine præcipuæ facultates, & nobilissimæ, adeptæ sint bonum, quod earum cupiditas em fatiet. At planè experitur, in nulla re, quæ corporis sensibus percipitur, voluntatem hominum conquiescere, vel intellectum expleri: nam quantumque sensuum voluptate perfundatur homo, ac abundet; nunquam tamen omnino saturatur: semper enim plura & majora bona appetit: non ergo ponenda est felicitas in iis, quæ corporis solum sensum oblectant, animum vero non satiant.

Secunda, Nulla animantium facultas expleri satiatione potest, nisi sui proprii objecti adeptione, verbi gratia gustus, non conquiescit vel oblectatur odore, sed rerum saporibus, qui in cibis quibus velimus reperitur. Auditus non saturatur corporum coloribus, sed sonis, qui aures demulcent: sic intellectus noster verum habet, ut proprium objectum, sed universè verum, unde satiationem nequit alicujus privati veri consecutione, quia nullum est particulare verum conditum,

quod totam ejus capacitatem æquet: quare in nullo vero conquiescit, donec omne verum obtineat. Similiter nostra voluntas sua natura fertur in proprium objectum, in id, quod est universè bonum, & ita nullo creato peculiari bono fatiatur, quousque omne bonum possideat: at in his rebus, quæ corporis sensibus obiectantur, neque est universè verum, neque universè bonum; quidem præter eas alia multo sunt meliores & veniores. Vita ergo futura felicitas in his rebus minime consistit. Item bona sensuum, non sunt propria objecta intellectus, aut voluntatis; quippe, quæ sunt objecta sensus & appetitus, qui sensuum est comes: at præstantissimæ hominis facultates sunt intellectus, & voluntas, quibus mens est prædita: fieri ergo nequit, ut in alio sæculo conquiescat homo, nisi hæc mentis facultates suorum propriorum objectorum consecutione expleantur.

Tertia, quia homine intereunte, omnes sensus & corporis facultates & vices intereunt, ut quæ corporis instrumentis sunt alligatæ, & corporis vinculis allicitæ, & carni concretæ: & ideo extinctus homo, nec audit quicquam, nec cernit, nec gustat, nec odoratur, nec manibus contrahit, sed solum post hominis obitum, super sunt tres animi facultates, quæ rationis compotes vocantur, quæque ad suas functiones corporis adjumentis & instrumentis non egent, quia nulli corporis partibus alligatæ sunt, nimirum memoria, intelligentia, voluntas, quæ mortis & interitus expertæ sunt. Est igitur ridiculum, & penitus absurdum, dicere alterius sæculi felicitatem esse positam in rebus, quæ sensus nostros oblectant: quandoquidem animus corpore solutus, & in aliam vitam translatus, sensibus caret, quos una cum corpore amisit; & idcirco nihil percipere potest eorum bonorum, quæ ad corporis sensus spectant, sed eas felicitates consistit, in virtutum spiritualium functionum actionibus, nimirum in unctione memoriæ, quæ semper est memor eorum bonorum, quæ possidet: in actione intellectus, qui est omni sapientia plenissimus, utpote qui omne verum, cujus mens hominis capax est, cognoscit perfectè absque ullo errore, deceptione, & lapsu: neque enim ulla falsitate aut mendacio decipitur, neque ullis ignorantia tenebris obfuscatur: nec alicujus rei dicenda studio, & desiderio tenetur, & in operatione voluntatis, quæ semper jucundissimo quodam amore diligit DEUM, qui est summum & infinitum bonum: & his actionibus expletur, & satiatur animus dulcissima omnium bonorum possessione contentus.

Præterea quarto, ex conditionibus siue circumstantiis beatitudinis probatur, quarum prima est, ut beatitudo sit ultimum simpliciter, ad quod omnia referri debent, & ea ad nihil aliud: ita docet Philosoph. libro 10. *Ethic. cap. 2. & 7.* Secunda, ut sit aliquid secundum se perfectum, & maxime excellens, inter alia bona, quæ conditio per se constat. Tertia, ut expellat omnem miseriam, seu defectum boni, alias non esset beatitudo. Quarta, ut fatiet appetitum hominis, ita ut nil præterea desideretur, cum anxietate, & inquietudine: hæc autem conditiones non reperitur in ullo bono creato, & multo minus in illis bonis, quæ ad corpus pertinent; ut sunt divitiæ, cibi, veneria: quia secundum rectam rationem ista ordinantur ad ipsum hominem, tanquam in finem: ac ex consequenti sunt inferiora homine. Ex quo etiam sequitur, quod non sunt perfectiora & excellentiora bonis maximè,

maximè, quia cum voluptas sit quædam appetitus humani quies in aliquo bono, aliunde obtento, atque adeo quiddam consequens aliud, quod sit excellentius bonum. Deinde nec voluptates corporis expellant omnem miseriam, neque fatiant appetitum, quia cum iis possunt esse quamplurima conjuncta mala, ac desideria, ut experientia constat.

Quinto, beatitudo ultima hominibus in præmium bonorum operum promissa, consistit in his, quæ omnem humanæ facultatis virtutem excedunt, dicente Prophetâ Isai. 14. *Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit diligentibus se.* Et Apost. ad Roman. 8. *Non sunt condigna passiones huius sæculi, ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis:* sed felicitas quam seductor ille Mahometus promissit, non est in aliis bonis maioribus, quàm habet vita præsens. Promissit enim flumina lactis, & vini, & mellis; unde non promissit eis alios liquores secundum speciem, quam habet vita ista, etsi forte gustu suaviores: & eodem modo se habet de saporibus, cum determinati sint numero specterum suarum, nec ampliores, nec alii esse possunt: idem quoque dicendum de omnibus generibus ciborum. Quare manifestum est, quod non aliam felicitatem promissit eis, quàm carnalem, quam habet vita ista, eamque, nec majorem, nec meliorem. Unde patet, quam turpiter erraverit assignando felicitatem futuram, illi vitæ præsens tam propinquam, in bonis nimirum corporalibus.

Sexto, summa perfectio hominis non potest esse in hoc, quod coniungitur rebus inferioribus: sed in hoc quod coniungitur alicui rei altiori, finis enim melior est iis, quæ sunt ad finem; sed delectationes carnales consistunt in hoc quod homo secundum sensum coniungitur aliquibus rebus inferioribus, scilicet sensibus: ergo error magnus est, in talibus hominis felicitatem ponere.

Septimo, In illo maximè ponenda est felicitas, per quod homo maxime accedit ad DEUM, qui beatorum est Angelorum & hominum; sed per delectationes prædictas maximè impeditur homo, à maxima appropinquatione ad DEUM, quæ fit per contemplationem, quam maxime impediunt delectationes sensuales, sint enim quædam vincula mentium humanarum, & excrementa oculo: ut intellectuum: si enim quis cibi & potus abundantia frui, & sapientiæ vacare se posse putet, decipitur, maximus ergo error est, in talibus felicitatem ponere.

Octavo, Ubi talis venæ as gulæ usus erit, necesse est fore magnam & assiduam corporum exanationem, resolutionem, transmutationem, digestionem, somnum, & alia hæc vitæ necessaria: ita ut ille Mahometi Paradisus, quantumcumque fuerit, sudoribus, egestionibus, & urinationibus replendus sit. Quid ergo aliud erit, nisi taberna infestè ingurgitationis & perpetuæ sordiditatis, & turpitudinis prostibulum, atque volutabrum porcorum. Omitto abominationes & sordiditates illas, quæ ex commixtionibus maris & fœminæ sequuntur. Quod autem dicit Mahometus Angelos pincernas, & dapiferos futuros sibi credentium, quis non rideat? Quasi vero Angeli sancti felicitatem illam, quam nec oculus vidit, nec cor hominis concepit, deserturi sint; ut lectos fœdis glutinibus ad turpitudines exercendas parent, ac ornent; Angelicæ beatitudinis excellentiam, in coquinariâ seu dâpiferam servitutem commutaturi.

Nono, Quia cum hæc beatitudo sit maximum bonum, Deo etiam debet convenire, maximè

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

cum Mahometus Deum faciat corporeum; habentem membra corporea, ut manus & pedes. Nam si, ut ipse inquit, non est beatitudo tibi voluptas ablit, aut Deus non erit beatus, aut his etiam bonis fruatur. Erat igitur Deus similis illis Diis, quos Poetæ & fabulæ finxerunt, eruntque Deæ: supposita vero hæc sexuum diversitate, consequens est, ut concipiant: aliaque obscœna & absurda sequantur, quod si Deum non esse corporeum Saraceni respondeant, atque ita sine corpore frui perfectè æterna felicitate; cur ergo hominibus etiam absque corporis voluptate, hæc felicitas contingere non poterit? Et confirmatur, quia Angeli, quos ipse Mahometus corporeos esse docet, fruuntur hac voluptate, ex delectatione ciborum, & venerorum orta, aut illa caret: si primum, erunt Angelorum duo sexus, manducabuntque Angeli & bibent in cælo, quæ omnia ridicula sunt: si secundum, igitur Angeli aliam præter corpoream consecuti sunt felicitatem, quare ergo non & homines?

Decimo, quia animæ à corporibus separatæ, ex sententia ipsius Mahometi sunt nunc in Paradiso; ipse enim affirmat in cælo se vidisse Abrahamum, Moysen, & alios: & cum hi beatitudine perfruantur sine corporis consortio, cum illo careant; ut alios omittam, Christus Dominus & D. Virgo, Prophetæ, & Sancti alii, qui sobrii, moderati, casti, vel virgines fuerunt in hac vita imperfectioribus plena, in illa cælesti perfectissima, erunt ebrii, libidinosi, intemperati? alioquin non futuri beati.

Præterea undecimo, Si verum est, quod nulum oblectamentum sensuale defuturum sit futuræ beatitudini, seu Paradiso Mahometi, cum variis & diversis oblectamentis afficiantur homines, utpote quidam in cibis, quidam in potu, quidam in luxu, quidam in ludo, quidam in venationibus, quidam in piscationibus, quidam in hastiludiis, alii in diversis aliis rebus; nos dicere oportebit, in Paradiso esse omnia genera ciborum, volatilia, oves, & boves, & univèrsa pecora campi, univèrsaque genera condimentorum; juxta oblectamentum singulorum hominum; amplissima insuper flumina vinorum, juxta varietatem gustuum singulorum hominum; apothecas specierum, & confectioum; prostibula tandem luxuriantium, sylvas feris plenas ad venandum, stabula multa equorum ad hastiludia exercenda, & ex cõsequenti, multa stercora animalium, & plura similia, quæ inferri possunt, adversus stultum Mahometum, Quæ & stultissima sunt, & omni divisione dignas illumque profectò Paradisum Mahometus suis descripsit, quem ipse bestialis sibi concupivit.

Ac denique duodecimo Laëtantii Firmiani lib. 3. *divinarum institutionum cap. 8.* ratione hac compendiosissima disputationem nostram concludamus. *Cum de officio, inquit, hominis agatur, oportet summum summi animalis bonum, in eo consistit, quod commune cum cæteris animalibus esse non possit. Sed ut feris dentes, armentis cornua, volucris penna proprie sunt; sic homini aliquid suum debet ascribi, sine quo rationem sua conditionis amittat; nam quod vivendi, aut generandi causa datum est omnibus, est quidem bonum naturale, summum tamen non est, nisi quod est unicuique generi proprium. Sapiens ergo non fuit, qui summum bonum credidit voluptatem; quoniam sive illa securitas, sive gaudium est, commune est omnibus. Aristippo ne respondendum quidem duco, quem in corporis semper voluptates ruenstem, nihilque aliud quam ventri & veni servientem, nemini dubium est, hominem non fuisse: sic enim vivit, ut nihil inter eum, pecu-*

denique distaret, nisi unum, quod loquebatur. Quod si aſino, aut cani, aut ſui facultas loquendi tribuatur, quarasque ab his, quid ſibi velint cum faminas tam rabide conſectantur, ut vix divelli queant, cibos etiam potumque negligant, cur aut alios mares violenter abigant, aut ne victi quidem abſtiant, ſed à fortioribus ſape contriti, ſo magu inſectentur, cur nec imbres, nec frigora pertimeſcant, laborem ſuſcipiant, pericula non recuſent: quid aliud reſpondebunt, niſi ſummum bonum eſſe corporis voluptatem? eam ſe appetere, ut fruantur ſuarum ſenſibus, eoſque eſſe tanti, ut aſſequendorum cauſa, nec laborem ſibi ullum, nec vulnera, nec mortem ipſam recuſandam putent. Ab his ne igitur præcepta vivendi petemus, qui hoc idem ſentiunt, quod anima rationis expertes? Hæc enus Laſciantius.

Neque quemquam movere debet, in Scriptura reperiti loca aliqua, quæ uſum ciborum poſt reſurrectionem, videntur hominibus promittere, Iſai. 27. *Faciat, inquit, Dominus exercituum omnibus populu ex monte hoc convivium vindemia defacata*: quoniam iſta, & ſimilia loca ſpiritualiter intelligenda ſunt; quia mos eſt Scripturæ ſacræ divina intelligibilia, ſub ſimilitudine ſenſibilium proponere; ut animus noſter ex aliis, quæ novit, diſcat, ut docet D. Gregorius, *incognita amare*. Quare ſecundum hunc modum delectatio, quæ eſt in contemplatione ſapientiæ, & aſſumptio veritatis intelligibilis per intellectum noſtrum, per uſum ciborum, in ſacra Scriptura conſuevit designari; ſecundum illud Prov. 9. quod de ſapientia dicitur, *Miscuit vinum, & poſuit menſam, miſit ancillas ſuas, ut vocarent ad arcem, & ad mœnia civitatis; ſi quis eſt parvulus veniat ad me, & inſipientibus locuta eſt, Venite comedite panem meum, & bibite vinum, quod miſcui vobis, & alia ſimilia loca, quæ nulla ratione de cibo corporali intelligi debent, ſed de illo cibo, qui in menſa ſapientiæ ſumitur, ut dictum eſt. Mahometus verò non figuratè, ſed propriè de delectationibus corporeis loquitur. Quid quod Saraceni aliqui dicant, cum paſſim per Alcoranum ſparſit Saracenorum beatitudinem eſſe, hortos irriguos poſſidete, mulieres, & pellices, juvenes, verrecundas, &*

pulchras, purpureis veſtibus indutas, & his ſimilia habere. Hæc ſunt, quæ de ſuprema hominis felicitàte ſenſit obſcærus canis, aut ſus ille lutulentus, & ut Poëta loquitur, *Epicuri de grege porcum*.

Ex quibus facile erit motivis ſive argumentis Mahometi reſpondere: Et quidem ad primum reſp. Vanum eſſe argumentum, nempe quòd ſi ullum oblectamentum in Paradiso deſſet, beatitudo minime plena eſſet: quia, ut diximus, oblectamenta carnalia, qualia ipſe Mahometus ſinxit, non pertinent ad veram beatitudinem; imo in contrarium formari debet argumentum, hæc ratione: In Paradiso erunt voluptates carnales, quales Mahometus deſcribit: ergo ſequitur, quòd ibi non erit vera, neque plena beatitudo; cum delectationes ſenſuales ſimiles eoſdem ſpiritualibus ſimul eſſe non poſſint, ut jam ſupra demonſtravimus. Neque etiam ſecundum motivum urget, nempe, quòd fruſtra eſſent animalia in paradiso, ſi non ad eſſet voluptas ſecundum carnem: hoc enim motivum ex ignorantia, & hebetudine mentis Mahometi, ad percipiendam ſpiritualium animarum, immenſamque voluptatem, quam ex viſione Dei percipiunt, emanavit. Quare non mirum, ſi carnalis homo non potuerit beatitudinem abſque carnalibus voluptatibus excogitare.

Erit tamen in corpore ſua voluptas, & gloria & redundantia beatitudinis animæ in ipſum derivata; corpus enim glorificabitur, ejuſque gloriſicatio quatuor continebit doctes, tanquam quatuor partes corporum Sanctorum, quæ ſunt: *claritas, impaſſibilitas, ſubtilitas, agilitas*, & ita totus homo exultabit in Domino, juxta illud Pſal. *Cor meum, & caro mea exultaverunt in DEUM vivum*. Cæterum differentia ſexuum, & membrorum varietas poſt reſurrectionem non erit fruſtra, cum ſit ad naturæ humanæ perfectionem redintegrandam, in ſpecie, & individuo, quamvis animales operationes delint. Licet ergo viri & feminae cum membrorum ſuorum integritate reſurgant, non ſunt tamen dicenda fruſtra feminae ad eſſe, quia non erit commixtio cum eis.

SECUNDA PARS HUIUS TRACTATUS.

De præſtantia legis Chriſtianæ, comparatæ ſectæ
Mahometanæ.

In ſuperiori parte huius Tractatus, in eo argumento verſati ſumus, ex quo ſatis conſtare poteſt, legem Mahometi ex quatuor illis capitibus, nempe authorem ejus oſtendendo fuiſſe turpiſſimum & iniquum; Secundò ex ipſis rebus, quas præcipit ac docet; Tertiò ex fine, ſive præmio ſuis ſectatoribus promiſſo; Quarto denique ex forma ſeu ſtylo ipſius legis, irrationabilem eſſe. Reſtat, ut in hac ſecunda parte de excellentia & præſtantia ejus legis dicamus, quam ſanctiſſimè tulit JEſVS Chriſtus Salvator noſter, ſumptis argumentis à contrariis omnino capitibus; nempe à mira authoris ſanctitate, ab his, quæ divinitus conſtituit, & docuit in ea, à ſine Chriſtianis ab eo præfixo, ac denique à forma ſive ſtylo & ordine S. Evangelii. Poſtea in fine huius ſecundæ partis reſponſuri aliquibus objectionibus, factis in favorem ſectæ Mahometicæ,

CAPVT